PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

ROK SZKOLNY 2026/2027

Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Kulejach

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 ze zm.) - art. 48 ust. 1.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 820) – art. 1, art. 26, art. 84.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2026r. poz. 515).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.).
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 978 ze zm.).
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2026 r. poz. 110 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.) – w roku szk. 2026/2027 nie dotyczy klasy I i klasy IV.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. z 2026 r. poz. 378) – w roku szk. 2026/2027 dotyczy klasy i klasy IV.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).

- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
- Statut Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Kulejach .
- Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w szkole .

1. Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny na rok szkolny 2026/2027 określa najważniejsze cele, kierunki i sposoby prowadzenia działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły.

Program uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów, specyfikę środowiska szkolnego, wyniki przeprowadzonej diagnozy, obowiązujące przepisy prawa oświatowego, kierunki realizacji polityki oświatowej państwa oraz zmiany związane z wdrażaniem Reformy26. Kompas Jutra.

Punktem wyjścia jest traktowanie ucznia jako aktywnego uczestnika procesu edukacyjnego, który rozwija wiedzę, kompetencje, relacje społeczne, odpowiedzialność i samodzielność w bezpiecznym oraz wspierającym środowisku. Szkoła wspiera wychowawczą funkcję rodziny i dąży do budowania spójności oddziaływań podejmowanych przez nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców.

Działania wychowawczo-profilaktyczne obejmują całą społeczność szkolną i uwzględniają zarówno wzmacnianie zasobów oraz czynników chroniących, jak i ograniczanie wpływu czynników ryzyka.

Szczególne znaczenie w roku szkolnym 2026/2027 mają:

- tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia,
- wspieranie dobrostanu i zdrowia psychicznego,
- rozwijanie odporności psychicznej i społecznej,
- budowanie bezpiecznych relacji,
- przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej,
- profilaktyka uzależnień behawioralnych,
- promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej,
- kształtowanie higieny cyfrowej,
- rozwijanie krytycznego myślenia,
- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji,
- rozwijanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych,
- rozpoznawanie potrzeb uczniów z uwzględnieniem ich funkcjonowania w środowisku szkolnym,
- wzmacnianie współpracy z rodzicami,
- rozwijanie ciekawości, aktywności poznawczej, współpracy i sprawczości uczniów.

2. Powiązanie programu z kierunkami polityki oświatowej państwa 2026/2027

W roku szkolnym 2026/2027 działania wychowawczo-profilaktyczne szkoły uwzględniają następujące priorytety:

Wdrażanie Reformy26. Kompas Jutra

Działania służą wspieraniu uczniów w procesie zmian edukacyjnych, rozwijaniu samodzielności, sprawczości, współpracy, kompetencji przekrojowych oraz aktywnego uczenia się.

Budowanie odporności społecznej

Szkoła rozwija odpowiedzialność za siebie i innych, postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne oraz przygotowuje uczniów do właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia.

Edukacja zdrowotna

Działania obejmują promocję zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego, aktywność ruchową, odpowiedzialne zachowania prozdrowotne oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy.

Higiena cyfrowa i bezpieczeństwo w sieci

Szkoła rozwija odpowiedzialne korzystanie z urządzeń cyfrowych, krytyczną analizę informacji, umiejętność rozpoznawania zagrożeń, równowagę online–offline oraz świadome i etyczne wykorzystywanie sztucznej inteligencji.

Rozpoznawanie potrzeb uczniów

Planowanie wsparcia uwzględnia funkcjonowanie ucznia w środowisku szkolnym, jego mocne strony, bariery, potrzeby oraz współpracę szkoły z rodziną.

Zdrowie psychiczne, przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom behawioralnym

Szkoła podejmuje działania przeciwdziałające przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy i zachowaniom nałogowym oraz zapewnia wsparcie uczniom doświadczającym kryzysu.

Świadome decyzje edukacyjno-zawodowe

Uczniowie są wspierani w poznawaniu własnych możliwości, zainteresowań i predyspozycji oraz w podejmowaniu decyzji dotyczących dalszej drogi kształcenia.

Ciekawość i aktywność poznawcza

Szkoła wspiera uczenie się poprzez doświadczenie, współpracę, projekty interdyscyplinarne, informację zwrotną oraz świadome uczestnictwo ucznia w procesie uczenia się.

3. Diagnoza

Diagnozę potrzeb wychowawczych i profilaktycznych Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Kulejach opracowano na podstawie analizy wyników ankiety przeprowadzonej wśród uczniów. Badanie obejmowało 44 osoby z klas 4-8 i dotyczyło w szczególności poczucia bezpieczeństwa, relacji rówieśniczych, reagowania na zachowania agresywne, radzenia sobie z konfliktami i trudnymi emocjami, profilaktyki uzależnień oraz bezpiecznego korzystania z Internetu. Analiza wyników wskazuje, że w szkole występuje wiele zasobów sprzyjających prawidłowemu rozwojowi uczniów, jednak jednocześnie widoczne są obszary wymagające dalszych systematycznych działań wychowawczych i profilaktycznych.

I. Najważniejsze wnioski z diagnozy

Większość uczniów deklaruje, że czuje się bezpiecznie na terenie szkoły – 77,3% odpowiedzi było pozytywnych. Jednocześnie 22,7% uczniów nie potwierdziło w pełni poczucia bezpieczeństwa, co wskazuje na potrzebę dalszego monitorowania sytuacji oraz wzmacniania działań związanych z bezpieczeństwem fizycznym i psychicznym uczniów. 72,7% uczniów pozytywnie ocenia atmosferę panującą w klasie. Oznacza to, że relacje rówieśnicze są generalnie oceniane korzystnie, jednak 27,3% odpowiedzi wskazuje na występowanie trudności w tym obszarze. Należy zatem kontynuować działania służące integracji grup klasowych, budowaniu wzajemnego szacunku, empatii i odpowiedzialności za relacje z innymi. 86,4% uczniów wie, do kogo może zwrócić się o pomoc w sytuacji problemowej. Jest to istotny zasób szkoły, jednak pozostaje grupa uczniów, która nie ma wystarczającej wiedzy lub pewności w tym zakresie. Wskazane jest dalsze upowszechnianie informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy u wychowawcy, pedagoga, psychologa, nauczycieli i innych osób dorosłych. W zakresie reagowania nauczycieli na agresję i niewłaściwe zachowania 70,5% odpowiedzi było pozytywnych. Wynik ten wskazuje na potrzebę dalszego wzmacniania spójnych zasad reagowania na agresję, przemoc rówieśniczą, zachowania naruszające normy oraz sytuacje konfliktowe. 68,2% uczniów uważa, że zajęcia wychowawcze pomagają im lepiej współpracować z innymi, natomiast 65,9% dostrzega, że dzięki działaniom szkoły lepiej radzi sobie w sytuacjach konfliktowych. Wyniki te wskazują na konieczność dalszego rozwijania kompetencji społecznych, komunikacyjnych i umiejętności rozwiązywania konfliktów. Mocną stroną grupy jest deklarowana umiejętność okazywania szacunku innym osobom – 86,4% uczniów udzieliło odpowiedzi pozytywnej. 79,5% badanych dostrzega również, że szkoła promuje życzliwość, tolerancję i empatię. Bardzo dobrze oceniany jest obszar dotyczący zdrowia i bezpieczeństwa cyfrowego. 90,9% uczniów deklaruje wiedzę dotyczącą dbania o zdrowie fizyczne, a 84,1% uważa, że wie, jak radzić sobie ze stresem i trudnymi emocjami. Jednocześnie 15,9% odpowiedzi wskazuje na potrzebę dalszego rozwijania kompetencji emocjonalnych i sposobów konstruktywnego radzenia sobie ze stresem. W obszarze profilaktyki uzależnień 68,2% uczniów wskazuje, że zajęcia profilaktyczne zwiększyły ich

wiedzę na temat uzależnień, natomiast 88,6% potrafi wskazać zagrożenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych. Wskazuje to na stosunkowo dobrą świadomość zagrożeń, ale również na potrzebę kontynuowania działań profilaktycznych, szczególnie w zakresie rozwijania umiejętności podejmowania bezpiecznych decyzji i reagowania na presję rówieśniczą. Bardzo pozytywnie oceniany jest obszar bezpieczeństwa w Internecie. 90,9% uczniów deklaruje, że wie, jak bezpiecznie korzystać z Internetu, a 100% ankietowanych wskazało, że potrafią rozpoznać cyberprzemoc i wiedzą, jak na nią reagować. Jednocześnie 22,7% uczniów nie potwierdziło, że zajęcia szkolne zwiększyły ich świadomość zagrożeń internetowych. Wskazane jest zatem dalsze prowadzenie edukacji dotyczącej cyberbezpieczeństwa, ochrony prywatności, odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznościowych i reagowania na przemoc w sieci. Największego wzmocnienia wymaga atrakcyjność i dostosowanie tematyki godzin wychowawczych do potrzeb uczniów. 61,4% badanych oceniło poruszane tematy pozytywnie, co oznacza, że 38,6% uczniów nie uznało ich za wystarczająco interesujące. Wskazane jest większe uwzględnianie aktualnych problemów i zainteresowań uczniów oraz stosowanie metod aktywizujących. 72,7% uczniów uznało zajęcia z pedagogiem lub psychologiem szkolnym za potrzebne. Jednocześnie 27,3% odpowiedzi było negatywnych, dlatego warto nadal różnicować formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz dostosowywać je do rzeczywistych potrzeb poszczególnych klas i uczniów.

II. Czynniki chroniące

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy za najważniejsze czynniki chroniące można uznać:- większość uczniów ma poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły;- świadomość, do kogo można zwrócić się o pomoc w sytuacji problemowej;- pozytywne relacje z nauczycielami i obecność dorosłych gotowych do udzielania wsparcia;- rozwijanie postaw szacunku wobec innych osób;- promowanie przez szkołę życzliwości, tolerancji i empatii;- stosunkowo dobrze rozwinięte kompetencje dotyczące dbania o zdrowie fizyczne;- wiedza uczniów dotycząca radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami;- świadomość zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;- wysoki poziom wiedzy dotyczącej bezpiecznego korzystania z Internetu;- bardzo dobra deklarowana znajomość sposobów rozpoznawania i reagowania na cyberprzemoc;- możliwość korzystania z pomocy pedagoga i psychologa szkolnego;- prowadzenie zajęć profilaktycznych i wychowawczych;- podejmowanie przez szkołę działań ukierunkowanych na rozwój kompetencji społecznych;- współpraca szkoły z osobami i instytucjami zewnętrznymi w zakresie profilaktyki;- funkcjonowanie w szkole systemu wsparcia ucznia w sytuacjach trudnych.

III. Czynniki ryzyka

Wyniki diagnozy wskazują na występowanie następujących potencjalnych czynników ryzyka:- występowanie w części klas trudności w budowaniu przyjaznej i bezpiecznej atmosfery;- występowanie sytuacji konfliktowych i trudności w ich konstruktywnym rozwiązywaniu;- niewystarczająca, zdaniem części uczniów, skuteczność lub widoczność reakcji na agresję i niewłaściwe zachowania;- trudności części uczniów w zakresie współpracy z rówieśnikami;-

trudności części uczniów w radzeniu sobie ze stresem i trudnymi emocjami;- zróżnicowany poziom wiedzy i świadomości dotyczącej profilaktyki uzależnień;- możliwość występowania presji rówieśniczej i zachowań ryzykownych związanych z substancjami psychoaktywnymi;- występowanie zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu i mediów społecznościowych, pomimo stosunkowo wysokiego poziomu wiedzy uczniów;- niewystarczająca atrakcyjność części tematów realizowanych podczas godzin wychowawczych; - zróżnicowane potrzeby uczniów w zakresie korzystania z pomocy psychologiczno pedagogicznej;- potrzeba stałego monitorowania poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego uczniów;- możliwość występowania zachowań wykluczających, konfliktów i przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy.

IV. Obszary wymagające szczególnej uwagi

Na podstawie diagnozy za priorytetowe obszary działań wychowawczo-profilaktycznych należy uznać:

- budowanie bezpiecznej i przyjaznej atmosfery w zespołach klasowych, ze szczególnym uwzględnieniem relacji rówieśniczych.
- przeciwdziałanie agresji i przemocy rówieśniczej oraz wzmacnianie konsekwentnego reagowania na zachowania naruszające normy.
- rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów, komunikacji i współpracy.
- wzmacnianie kompetencji emocjonalnych uczniów, w tym umiejętności radzenia sobie ze stresem, napięciem i trudnymi emocjami.
- kontynuowanie profilaktyki uzależnień, z naciskiem na konsekwencje zachowań ryzykownych, presję rówieśniczą i umiejętność odmawiania.
- kontynuowanie edukacji dotyczącej bezpieczeństwa cyfrowego, cyberprzemocy, ochrony prywatności i odpowiedzialnego korzystania z Internetu.
- uatrakcyjnienie godzin wychowawczych poprzez większe wykorzystanie metod aktywizujących i tematów odpowiadających aktualnym potrzebom uczniów.
- wzmacnianie dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz budowanie przekonania, że korzystanie ze wsparcia jest naturalnym sposobem radzenia sobie z trudnościami.
- wzmacnianie postaw szacunku, empatii, tolerancji i odpowiedzialności za drugiego człowieka
.- systematyczne monitorowanie potrzeb uczniów i dostosowywanie działań programu wychowawczo-profilaktycznego do wyników kolejnych diagnoz.

V. Podsumowanie diagnozy

Przeprowadzona diagnoza wskazuje, że szkoła posiada istotne zasoby sprzyjające realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych.

Szczególnie ważnymi czynnikami chroniącymi są: poczucie bezpieczeństwa większości uczniów, znajomość osób i możliwości uzyskania pomocy, rozwijanie postaw szacunku i empatii, dobra świadomość zagrożeń związanych z substancjami psychoaktywnymi oraz wysoki poziom wiedzy dotyczącej bezpiecznego korzystania z Internetu i reagowania na

cyberprzemoc. Jednocześnie diagnoza wskazuje na potrzebę dalszego wzmacniania relacji rówieśniczych, kompetencji społecznych i emocjonalnych, umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz skutecznego przeciwdziałania agresji. Szczególnej uwagi wymaga również dostosowanie tematyki i formy zajęć wychowawczych do zainteresowań i aktualnych potrzeb uczniów. Działania wynikające z diagnozy powinny mieć charakter systematyczny, obejmować całą społeczność szkolną oraz być realizowane we współpracy uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pedagoga i psychologa szkolnego oraz – w miarę potrzeb – specjalistów i instytucji zewnętrznych. Istotne jest również regularne monitorowanie efektów podejmowanych działań i aktualizowanie programu wychowawczo-profilaktycznego zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami uczniów

4. Cele główne

- Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia.
- Budowanie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.
- Wzmacnianie zdrowia psychicznego.
- Rozwijanie kompetencji społecznych i emocjonalnych.
- Budowanie poczucia sprawczości.
- Rozwijanie odporności psychicznej i społecznej.
- Zapobieganie przemocy.
- Zapobieganie uzależnieniom od substancji i zachowań.
- Promowanie zdrowego stylu życia.
- Rozwijanie higieny cyfrowej.
- Rozwijanie krytycznego myślenia.
- Kształtowanie odpowiedzialnego korzystania z AI.
- Rozwijanie postaw obywatelskich, patriotycznych i prospołecznych.
- Zapewnienie adekwatnego wsparcia uczniom o zróżnicowanych potrzebach.
- Wspieranie rodziny w realizacji funkcji wychowawczej.
- Rozwijanie aktywności poznawczej i samodzielności ucznia.
- Przygotowanie do świadomego planowania dalszej edukacji i kariery.

5. Obszary działań wychowawczych i profilaktycznych

<u>Obszar I. Dobrostan i zdrowie psychiczne</u>

<u>Cele:</u>

wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa;
rozwijanie świadomości emocjonalnej;
rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem;
budowanie odporności psychicznej;
przeciwdziałanie izolacji i osamotnieniu;

rozwijanie umiejętności proszenia o pomoc.

Przykładowe działania:

zajęcia poświęcone emocjom;
ćwiczenia rozwijające umiejętność samoregulacji;
działania integracyjne;
konsultacje z pedagogiem i psychologiem;
działania związane ze Światowym Dniem Zdrowia Psychicznego;
popularyzowanie wiedzy o dostępnych formach pomocy;
zapewnianie uczniom przestrzeni do rozmowy;
działania interwencyjne w przypadku kryzysów.

Obszar II. Bezpieczne relacje i przeciwdziałanie przemocy

Cele:

rozwijanie empatii;
wzmacnianie norm przeciwnych przemocy;
uczenie konstruktywnego reagowania na konflikt;
zwiększanie odpowiedzialności świadków przemocy;
przeciwdziałanie wykluczeniu.

Działania:

zajęcia dotyczące komunikacji;
tworzenie klasowych zasad współpracy;
mediacje i rozmowy wspierające;
edukacja dotycząca przemocy relacyjnej;
przeciwdziałanie cyberprzemocy;
przypominanie zasad wynikających ze Standardów Ochrony Małoletnich;
wskazywanie uczniom sposobów zgłaszania niepokojących sytuacji.

Obszar III. Edukacja zdrowotna

Działania obejmują:

zdrowie fizyczne;
zdrowie psychiczne;
zdrowe żywienie;
aktywność fizyczną;
sen i regenerację;
higienę osobistą;

profilaktykę chorób;
zachowania prozdrowotne;
umiejętność uzyskania pomocy;
pierwszą pomoc.
Uczeń powinien rozumieć, że zdrowie obejmuje wzajemnie powiązane obszary funkcjonowania człowieka i wymaga codziennych, świadomych decyzji.

Obszar IV. Higiena cyfrowa i sztuczna inteligencja

Cele:

kształtowanie odpowiedzialnych nawyków cyfrowych;
zapobieganie nadmiernemu korzystaniu z urządzeń;
promowanie aktywności offline;
przeciwdziałanie cyberprzemocy;
rozwijanie krytycznej analizy treści;
uczenie bezpiecznego korzystania z AI.

Działania:
zajęcia poświęcone higienie cyfrowej;
analiza czasu spędzanego przed ekranami;
promowanie aktywności bez telefonu;
warsztaty dotyczące dezinformacji;
uczenie weryfikacji źródeł;
rozmowy o odpowiedzialności za treści generowane przez AI;
uczenie rozróżniania pracy własnej od treści generowanej automatycznie;
omawianie zasad ochrony prywatności i danych.

Obszar V. Profilaktyka uzależnień

Profilaktyka obejmuje zagrożenia związane z:

alkoholem;
nikotyną i wyrobami nikotynowymi;
narkotykami;
nowymi substancjami psychoaktywnymi;
niewłaściwym używaniem leków;
grami cyfrowymi;
mediami społecznościowymi;
hazardem;
innymi zachowaniami mogącymi nabierać charakteru nałogowego.
Szkoła stosuje działania odpowiednie do wieku uczniów oraz poziomu rozpoznanego ryzyka.

Obszar VI. Ocena funkcjonowania ucznia i edukacja włączająca

Wsparcie ucznia powinno być planowane z uwzględnieniem jego codziennego funkcjonowania, a nie wyłącznie formalnego rozpoznania czy diagnozy.

W procesie rozpoznawania potrzeb uwzględnia się:

mocne strony ucznia;
zainteresowania;
sposób uczenia się;
relacje społeczne;
funkcjonowanie emocjonalne;
komunikowanie potrzeb;
samodzielność;
aktywność podczas zajęć;
bariery utrudniające uczestnictwo;
czynniki środowiskowe;
dostępne zasoby i możliwe formy wsparcia.
Kluczowe znaczenie ma współpraca nauczycieli, specjalistów i rodziców.

Obszar VII. Postawy obywatelskie, patriotyczne i prospołeczne

Działania obejmują:

poznawanie historii Polski i własnego regionu;
uczestnictwo w uroczystościach państwowych;
poznawanie znaczenia symboli narodowych;
rozwijanie samorządności;
wolontariat;
działania na rzecz lokalnej społeczności;
kształtowanie odpowiedzialności za wspólne dobro;
przygotowanie do funkcjonowania w społeczeństwie obywatelskim;
rozwijanie szacunku dla prawa i zasad demokratycznego współżycia.

Obszar VIII. Aktywność ucznia, ciekawość i sprawczość

Szkoła wspiera:

samodzielne zadawanie pytań;
poszukiwanie rozwiązań;
pracę projektową;
współpracę;

łączenie wiedzy z różnych dziedzin;
uczenie się poprzez doświadczenie;
prezentowanie efektów pracy;
dokonywanie samooceny;
korzystanie z informacji zwrotnej;
podejmowanie przez uczniów inicjatyw.

Obszar IX. Orientacja edukacyjna i zawodowa

Działania mają pomóc uczniom:

rozpoznawać zainteresowania;
poznawać predyspozycje;
identyfikować mocne strony;
poznawać zawody;
rozumieć zmieniający się rynek pracy;
poznawać dostępne ścieżki edukacyjne;
podejmować możliwie świadome decyzje dotyczące przyszłości.

6. Zadania dyrektora szkoły

Dyrektor:

- tworzy warunki do realizacji programu;
- organizuje proces diagnozowania potrzeb;
- wspiera współpracę nauczycieli i specjalistów;
- zapewnia warunki udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- monitoruje bezpieczeństwo uczniów;
- nadzoruje stosowanie procedur;
- wspiera wdrażanie zmian wynikających z Reformy26;
- inicjuje doskonalenie nauczycieli;
- współpracuje z Radą Rodziców;
- wspiera współpracę z instytucjami zewnętrznymi;
- uwzględnia wnioski z realizacji programu w nadzorze pedagogicznym.

7. Zadania nauczycieli

Nauczyciele:

- współtworzą bezpieczne środowisko;
- obserwują funkcjonowanie uczniów;
- rozpoznają mocne strony i potrzeby;
- wzmacniają aktywność uczniów;

- rozwijają samodzielność;
- stosują informację zwrotną wspierającą uczenie się;
- reagują na przemoc i inne zagrożenia;
- współpracują z rodzicami;
- zgłaszają specjalistom zauważone trudności;
- realizują treści profilaktyczne odpowiednie dla swojego przedmiotu;
- modelują właściwe relacje i kulturę komunikacji.

8. Zadania wychowawcy klasy

Wychowawca:

- diagnozuje potrzeby zespołu klasowego;
- buduje klimat współpracy;
- integruje klasę;
- prowadzi zajęcia wychowawcze;
- monitoruje sytuację uczniów;
- współpracuje z rodzicami;
- reaguje na niepokojące zmiany;
- współpracuje z pedagogiem i psychologiem;
- koordynuje pomoc w przypadku trudności;
- wspiera uczniowskie inicjatywy;
- rozwija odpowiedzialność i samorządność uczniów.

9. Zadania pedagoga, psychologa i innych specjalistów

Specjaliści:

- uczestniczą w rozpoznawaniu potrzeb uczniów;
- prowadzą konsultacje;
- wspierają nauczycieli;
- udzielają pomocy uczniom;
- prowadzą działania profilaktyczne;
- wspierają rodziców;
- uczestniczą w interwencji kryzysowej;
- współpracują z instytucjami specjalistycznymi;
- uczestniczą w planowaniu wsparcia;
- prowadzą działania służące poprawie funkcjonowania ucznia w środowisku szkolnym.

10. Zadania rodziców

Rodzice:

- współpracują ze szkołą;
- uczestniczą w diagnozie potrzeb społeczności;
- przekazują istotne informacje dotyczące funkcjonowania dziecka;
- uczestniczą w konsultacjach;
- korzystają z proponowanych form wsparcia;
- współtworzą spójne oddziaływania wychowawcze;
- zgłaszają zagrożenia;
- wspierają dziecko w rozwijaniu zdrowych nawyków i odpowiedzialności.

11. Zadania Samorządu Uczniowskiego

Samorząd:

- reprezentuje głos uczniów;
- proponuje inicjatywy;
- organizuje działania społeczne;
- współtworzy wydarzenia szkolne;
- wspiera integrację;
- promuje wolontariat;
- angażuje się w działania dotyczące bezpieczeństwa i dobrostanu;
- rozwija samorządność i odpowiedzialność uczniów.

12. Harmonogram działań na rok szkolny 2026/2027

Priorytet	Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Diagnoza	Rozpoznanie potrzeb uczniów oraz czynników chroniących i ryzyka	ankiety, obserwacja, analiza dokumentacji, rozmowy	wychowawcy, pedagog, psycholog	wrzesień
Adaptacja	Wspieranie uczniów rozpoczynających naukę lub zmieniających etap edukacyjny	zajęcia integracyjne, wsparcie indywidualne	wychowawcy	wrzesień–październik
Reforma26	Wspieranie uczniów klas objętych nową podstawą programową	działania adaptacyjne, projekty, aktywizujące sposoby pracy	nauczyciele klas I i IV	cały rok

Bezpieczeństwo	Zapoznanie z zasadami obowiązującymi w szkole	zajęcia, spotkania z przedstawicielami instytucji Policji i Straży Pożarnej, ćwiczenia próbnej ewakuacji, rozmowy	wychowawcy	wrzesień
Ochrona małoletnich	Przypomnienie praw, granic i sposobów uzyskania pomocy	zajęcia dostosowane do wieku	wychowawcy, specjaliści	wrzesień i cały rok
Relacje	Budowanie dobrych relacji w klasie	zajęcia integracyjne, projekty zespołowe	wychowawcy	cały rok
Przemoc	Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej	zajęcia profilaktyczne, interwencje,	pedagog, psycholog, wychowawcy	cały rok
Zdrowie psychiczne	Rozwijanie umiejętności dbania o dobrostan	warsztaty, programy, projekty, rozmowy, konsultacje	psycholog, pedagog	cały rok
Emocje	Rozwijanie samoregulacji	ćwiczenia, zajęcia wychowawcze	wychowawcy, pedagog, psycholog	cały rok
Uzależnienia behawioralne	Profilaktyka nadmiernego korzystania z technologii	zajęcia, programy, projekty, warsztaty, akcje	wychowawcy, pedagog, psycholog	cały rok
Higiena cyfrowa	Rozwijanie równowagi online–offline	akcje, zajęcia, wyzwania offline	nauczyciele, wychowawcy	cały rok
AI	Kształtowanie odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji	zajęcia, analiza przykładów, dyskusje	nauczyciele	cały rok
Cyberbezpieczeństwo	Przeciwdziałanie cyberprzemocy i dezinformacji	warsztaty i zajęcia	nauczyciele informatyki, wychowawcy	cały rok
Edukacja zdrowotna	Promowanie zdrowego stylu życia	zajęcia, projekty, działania szkolne, Dni z Witaminami	nauczyciele	cały rok

Aktywność fizyczna	Zwiększenie aktywności uczniów	zajęcia sportowe, aktywne przerwy, wydarzenia	nauczyciele WF	cały rok
Pierwsza pomoc	Rozwijanie kompetencji reagowania w nagłych sytuacjach	zajęcia praktyczne, programy	wyznaczeni nauczyciele	według harmonogramu
Odporność społeczna	Przygotowanie do odpowiedzialnego działania	projekty, ćwiczenia, działania obywatelskie	nauczyciele, wychowawcy	cały rok
Patriotyzm	Rozwijanie tożsamości narodowej i regionalnej	uroczystości, projekty, wyjścia	nauczyciele	cały rok
Wolontariat	Kształtowanie postaw prospołecznych	akcje pomocowe SKW	opiekun wolontariatu	cały rok
Samorządność	Włączanie uczniów w podejmowanie decyzji	działalność SU	opiekun SU	cały rok
Edukacja włączająca	Rozpoznawanie barier i potrzeb ucznia	obserwacja funkcjonowania, współpraca zespołu	nauczyciele, specjaliści	cały rok
Rodzice	Rozwijanie współpracy ze szkołą	konsultacje, spotkania, warsztaty	wychowawcy, specjaliści	cały rok
Doradztwo	Wspieranie decyzji edukacyjno-zawodowych	zajęcia, konsultacje, spotkania	doradca zawodowy	zgodnie z planem
Ekologia	Rozwijanie odpowiedzialności środowiskowej	projekty i akcje	nauczyciele	cały rok

13. Kalendarz przykładowych wydarzeń wspierających realizację programu

Miesiąc	**Przykładowe działania**
Wrzesień	działania adaptacyjne i integracyjne, bezpieczeństwo, Standardy Ochrony Małoletnich, diagnoza

Październik	zdrowie psychiczne, relacje, Dzień Edukacji Narodowej
Listopad	działania patriotyczne i obywatelskie, przeciwdziałanie przemocy
Grudzień	wolontariat, działania społeczne i integracyjne
Styczeń	higiena cyfrowa, bezpieczne ferie
Luty	bezpieczny Internet, cyberprzemoc, odpowiedzialne korzystanie z AI
Marzec	zdrowie, profilaktyka uzależnień, rozwijanie odporności psychicznej
Kwiecień	zdrowie, aktywność fizyczna, ekologia
Maj	edukacja obywatelska, patriotyzm, bezpieczeństwo
Czerwiec	bezpieczeństwo wakacyjne, podsumowanie działań i ewaluacja

14. Współpraca z rodzicami

W ramach programu szkoła może realizować:

- konsultacje indywidualne;
- zebrania;
- warsztaty;
- webinary;
- przekazywanie materiałów edukacyjnych;
- spotkania ze specjalistami;
- działania dotyczące zdrowia psychicznego;
- edukację dotyczącą uzależnień behawioralnych;
- edukację dotyczącą cyberbezpieczeństwa;
- działania dotyczące współpracy z nastolatkiem;
- konsultacje dotyczące funkcjonowania dziecka;
- wspólne planowanie wsparcia.

15. Współpraca z instytucjami

W zależności od potrzeb szkoła współpracuje z:

- poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- Policją;
- ośrodkiem pomocy społecznej;
- sądem rodzinnym;

- placówkami ochrony zdrowia;
- jednostkami samorządu terytorialnego;
- instytucjami kultury;
- organizacjami społecznymi;
- organizacjami prowadzącymi działania profilaktyczne;
- instytucjami rynku pracy;
- szkołami ponadpodstawowymi i placówkami kształcenia zawodowego.

16. Oczekiwane efekty programu

W wyniku realizacji programu zakłada się, że uczeń:

- zna zasady bezpieczeństwa;
- wie, gdzie szukać pomocy;
- potrafi rozpoznawać zachowania przemocowe;
- zna sposoby reagowania na cyberprzemoc;
- rozwija kompetencje emocjonalne;
- lepiej radzi sobie ze stresem;
- rozwija poczucie własnej wartości;
- potrafi współpracować;
- respektuje granice;
- zna podstawowe zasady dbania o zdrowie;
- rozumie znaczenie aktywności ruchowej;
- zna zagrożenia wynikające z używania substancji psychoaktywnych;
- rozumie ryzyko uzależnień behawioralnych;
- potrafi bardziej świadomie korzystać z technologii;
- krytycznie analizuje treści cyfrowe;
- rozumie ograniczenia narzędzi AI;
- angażuje się w życie społeczności;
- zna własne mocne strony;
- potrafi podejmować coraz bardziej świadome decyzje dotyczące swojej przyszłości.

17. Monitorowanie realizacji programu

Monitorowanie jest prowadzone przez cały rok szkolny.

Analizie mogą podlegać:

- realizacja zaplanowanych działań;
- frekwencja uczniów;
- zachowania uczniów;
- liczba zgłoszonych sytuacji problemowych;

- przypadki przemocy;
- trudności związane z zachowaniami cyfrowymi;
- sposób korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- klimat społeczny klas;
- poczucie bezpieczeństwa;
- udział uczniów w działaniach dodatkowych;
- współpraca z rodzicami.

18. Ewaluacja programu

Ewaluacja służy ocenie skuteczności działań oraz ustaleniu potrzeb na kolejny rok szkolny.

Może być prowadzona z wykorzystaniem:

- ankiet dla uczniów;
- ankiet dla rodziców;
- ankiet dla nauczycieli;
- obserwacji;
- rozmów;
- analizy dokumentacji;
- analizy frekwencji;
- analizy zdarzeń wychowawczych;
- informacji specjalistów;
- analizy działań zespołów;
- opinii samorządu uczniowskiego.

<u>Pytania ewaluacyjne</u>

Czy uczniowie czują się w szkole bezpiecznie?
Czy wiedzą, gdzie mogą zwrócić się po pomoc?
Czy poprawiła się jakość relacji w klasach?
Czy uczniowie potrafią rozpoznać przemoc i cyberprzemoc?
Czy znają sposoby dbania o własne zdrowie psychiczne?
Czy rozumieją zasady higieny cyfrowej?
Czy potrafią wskazać zagrożenia związane z AI i mediami cyfrowymi?
Czy działania dotyczące uzależnień behawioralnych odpowiadały potrzebom uczniów?
Czy wsparcie było dostosowane do potrzeb i funkcjonowania poszczególnych uczniów?
Jak rodzice oceniają współpracę ze szkołą?
Które działania były najbardziej skuteczne?
Jakie problemy wymagają uwzględnienia w kolejnym roku szkolnym?

19. Wnioski z ewaluacji

Wnioski powinny zawierać: mocne strony realizacji programu, obszary wymagające dalszej pracy oraz rekomendacje na kolejny rok szkolny.

20. Postanowienia końcowe

Program jest dokumentem dostosowywanym do rzeczywistych potrzeb szkoły. Może być modyfikowany w ciągu roku szkolnego, jeżeli wyniki diagnozy, pojawiające się problemy lub zmiana sytuacji społeczności szkolnej wskazują na potrzebę wprowadzenia dodatkowych działań.

Szczegółowe plany pracy wychowawczej poszczególnych klas powinny wynikać z założeń programu oraz uwzględniać:

- wiek uczniów;
- potrzeby danego zespołu;
- rozpoznane czynniki chroniące;
- rozpoznane czynniki ryzyka;
- sytuację wychowawczą;
- potrzeby rozwojowe;
- wyniki obserwacji funkcjonowania uczniów.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Kulejach

w dniu 30.09.2026 r. .

Przewodniczący Rady Rodziców — Dyrektor szkoły

Monika Borowiec — Maciej Cichopek